

Поворознюк С.П.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

ДЕРЖАВНІ МЕХАНІЗМИ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ УКРАЇНИ

У статті досліджено роль державного управління соціальним підприємництвом у забезпеченні економічної і соціальної стійкості суспільства в умовах військової агресії. Встановлено, що розвиток в Україні соціального підприємництва зумовлений інтенсивним проникненням інформаційних систем і технологій в бізнесові структури, суспільно-економічне життя, а також зростанням ролі активних учасників національного ринку щодо підтримки соціально вразливих верств населення і відповідного вирішення соціально значущих питань на різних рівнях державного управління. Визначено ключові виклики, з якими стикаються соціальні підприємства, зокрема руйнування інфраструктури, втрата ринків збуту, нестача фінансових ресурсів, мобільність населення та підвищені соціальні потреби. Проведено аналіз державних механізмів підтримки соціального підприємництва, таких як фінансові стимули, нормативно-правові зміни та освітні програми. Висвітлено прогалини у діючій системі державного регулювання та визначено стратегічні напрями її вдосконалення, включаючи посилення фінансової підтримки, розвиток цифрових платформ для соціальних підприємств, створення спеціальних правових режимів та активізацію міжнародного співробітництва. Запропоновані стратегічні напрями вдосконалення державного регулювання сприятимуть підвищенню ефективності підтримки соціального підприємництва, посиленню його ролі у відновленні економіки та забезпеченні соціальної стабільності в умовах війни. Державні механізми регулювання та підтримки соціального підприємництва мають ґрунтуватися на комплексному підході, що поєднує фінансові, правові, освітні та інституційні інструменти задля підвищення його ефективності та стійкості в умовах військової агресії. Обґрунтовано необхідність розробки довгострокових політик для інтеграції соціального підприємництва у відновлення економіки після завершення військових дій. Перспективи подальших досліджень потрібно зосередити на проведенні аналізу міжнародного досвіду щодо підтримки розвитку соціального підприємництва у зонах збройних конфліктів для адаптації найкращих практик в Україні, а також визначення ефективності державно-приватного партнерства у підтримці соціального підприємництва під час та після військових конфліктів.

Ключові слова: державне управління, соціальне підприємництво, військова агресія, державні механізми підтримки, фінансова допомога, правове регулювання, міжнародне співробітництво, економічна стійкість.

Постановка проблеми. В умовах продовження військової агресії, повномасштабно розпочатої рф 24.02.2022 р., та на цьому фоні посилення соціально-економічної нестабільності України розвиток соціального підприємництва відіграє важливу роль у підтримці соціально вразливих верств населення, створенні нових робочих місць та економічному відновленні територій. За такої ситуації діяльність соціальних підприємств потрібно розглядати як важливий інструмент і допомогу державним органам управління щодо комплексного вирішення актуальних соціальних та економічних проблем українського суспільства, коли значна частина населення потерпає від фінансових труднощів, а національна економіка зазнає негативного впливу через фізичне знищення або

припинення діяльності підприємств різних галузей, руйнування інфраструктури, передусім критичної, втрату сформованих ринків та постійну нестачу й перебої з матеріальними і енергетичними ресурсами.

Водночас, традиційні механізми державного управління не завжди адаптовані до умов воєнного стану, що ускладнює процес ефективної підтримки та розвитку соціального підприємства. Саме тому держава має розробляти ефективні механізми для сприяння розвитку такого напряму підприємницької діяльності під час військової агресії. Відтак, виникає нагальна потреба у вдосконаленні державних механізмів управління соціальним підприємництвом, розробці нових інструментів допомоги та адаптації існу-

ючих соціальних політик до сучасних викликів і загроз.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В останніх дослідженнях проведено ґрунтовний розгляд ролі соціальних підприємств у подоланні гуманітарних криз, визначено інструменти державної підтримки соціального підприємництва, встановлено вплив військових конфліктів на економіку та специфіку розвитку соціального підприємництва. Вагомий науковий доробок у цих напрямках здійснили А. Антохов, О. Ачкасова, Р. Білик, В. Булавинець, Т. Бурлай, Л. Валюс, З. Варналій, О. Васильєва, Т. Виговська-Каменко, З. Галушка, В. Геєць, М. Гончарова, В. Горин, Н. Гусак, Л. Долуда, О. Дороніна, А. Дука, І. Загребельна, І. Каменко, Л. Капранова, Ю. Кірсанов, О. Климчук, А. Корнецький, В. Костиця, В. Літинська, Г. Матвієнко-Біляєва, В. Назарук, М. Наумова, О. Покатаєва, А. Свинчук, К. Шапошников та інші.

Незважаючи на наявні наукові дослідження щодо управління соціальним підприємництвом в умовах кризових ситуацій, питання адаптації державних механізмів управління до умов військової агресії залишається недостатньо висвітленим. Потребують проведення досліджень у сфері соціального підприємництва, що стосуються розробки гнучких механізмів державного регулювання обмеженими фінансовими ресурсами, складністю залучення інвестицій, недостатньою адаптацією національного законодавства до потреб соціальних підприємств у воєнний час. Вирішення окреслених проблемних аспектів вимагає комплексного підходу, що включає процеси вдосконалення державних механізмів управління, розробку нових інструментів підтримки та залучення міжнародних партнерів до розвитку соціального підприємництва в умовах військової агресії України.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження викликів і перспектив формування механізмів державного управління соціальним підприємництвом у період військової агресії з обґрунтуванням стратегічних напрямів вдосконалення державного регулювання для забезпечення соціально-економічної стійкості українського суспільства у надзвичайних умовах воєнного стану.

Виклад основного матеріалу. Сучасні процеси глобалізаційних зрушень та вибір суспільством збалансованого курсу на дотримання засад сталого розвитку з акцентом на людиноцентризм зумовлюють кардинальні якісні зміни пріоритетів

щодо формування державної соціально-економічної політики. Регулююча функція створення ринкового середовища передбачає підтримування взаємозв'язків між різними галузями виробництва, дотримання попиту і споживання, встановлення необхідних пропорцій в економіці та сприяння безперервності відтворювального процесу. Натомість, здійснення соціалізації економіки і дотримання принципів гуманізації суспільства вимагають посилення ролі соціальної сфери, яка має забезпечувати: 1) сприятливі умови для життєдіяльності усіх верств населення та дотримання соціальної справедливості; 2) підвищення якісних показників життя та подолання безробіття, зниження соціальної нерівності, бідності та голоду; 3) ініціації соціальної переорієнтації виробництва у різних галузях та збільшення частки відновлюваних енергоносіїв у їх структурі енергоспоживання; 4) дотримання соціальної та екологічної безпеки тощо. У цьому аспекті дієвим інструментом для досягнення позитивних результатів потрібно розглядати соціальне підприємництво, що вимагає ефективного використання державних механізмів його підтримки [1, с. 16; 2, с. 4].

Основними стратегічними віхами державної політики України в управлінні соціально-демографічним розвитком є: державне регулювання економічних і соціальних процесів; мінімізація рівнів смертності (немовлят і дорослого населення) та захворюваності, стимулювання народжуваності; оптимізація векторів здійснення внутрішньої і зовнішньої міграції відповідно до встановлених пріоритетів соціально-економічної доктрини держави; покращення умов життя пересічного населення, особливо тих його груп і верств, що найменш захищені соціально [3, с. 15]. З однієї сторони посилення трансформаційних процесів у соціальній сфері, поява нових груп та зростання кількості соціально вразливого населення в країні (біженці, переселенці, внутрішньо переміщені особи, ветерани, постраждалі від військової агресії, домашнього насильства, торгівлі людьми та інші категорії), наявний дефіцит бюджетного фінансування на соціальні цілі, а з іншої – наявність можливостей доступу до передових досліджень і практик Європейського Союзу та розвиток прозорих ринкових механізмів в економіці зумовлюють активізацію соціального бізнесу, посилення вимог до соціальної відповідальності бізнесу, виокремлення соціальних послуг тощо.

Так, потрібно відзначити, що мінімум третина українців зазнали різних видів матеріальних втрат унаслідок триваючої військової агресії, серед них:

громадяни, які проживають на територіях, де відбувались, чи ще тривають бойові дії, становлять 62 %; жителі деокупованих територій – 52 % та мешканці неокупованих територій – 23 % [4, с. 63]. Катастрофічна відсутність бюджетних ресурсів у державі та здійснення фінансування соціальної сфери за залишковим принципом спонукає суспільство й територіальні громади ставати більш самостійними і активними та шукати інноваційні підходи до вирішення своїх соціально-економічних проблем. Внаслідок цього соціальне підприємництво розвивається швидше від державного врегулювання і є відповідною реакцією на складну економічну ситуацію у вигляді нетрадиційного погляду щодо переосмислення суті та вирішення існуючої проблеми. Соціальний бізнес надає можливості залучати різноманітні трудові ресурси, які опинилися в соціальній ізоляції, та гармонійно перетворити їхню вразливість на корисну силу. Це є унікальною нагодою підприємствам знайти додатковий ресурс, якого інші не використовують і не помічають, а також здатність покращити продукти чи послуги, які вже є на ринку [5, с. 81].

Розвиток в Україні соціального підприємництва є можливим через інтенсивне проникнення інформаційних систем і технологій в бізнесові структури, суспільно-політичне і економічне життя [6, с. 200], а також внаслідок зростання ролі активних учасників національного ринку щодо підтримки соціально вразливих верств населення і відповідного вирішення соціально значущих питань [7] на різних рівнях державного управління.

На превеликий жаль, в умовах сьогодення, соціальне підприємництво в Україні ще не є легалізованим та юридично не визнано у нормативно-правовому полі. Проте, не зважаючи на таку ситуацію, воно існує, розвивається та досить успішно функціонує. Так, за останні два роки загальна кількість соціальних підприємств на території України зросла на 60 %, що було пов'язано із нестабільністю зовнішнього середовища, спричиненого масштабною пандемією COVID-19, а також введенням воєнного стану та розгортанням масштабних бойових дій. Такі негативні події призвели до стрімкого зростання рівня безробіття, збільшення чисельності незахищених верств населення та відчутного зниження соціального захисту [8, с. 119].

З початком як гібридної війни (2014 р.), так повномасштабної військової агресії (2022 рр.) в Україні спостерігається потужна хвиля ініціатив, які спрямовані на допомогу суспільству. Зде-

більшого ці ініціативи існують у вигляді волонтерських або благодійних проєктів, що мають обмежений ресурс, проте також вони організуються в поєднанні з бізнесовими підходами і дають більш стабільний соціально-економічний ефект [9]. Внаслідок збільшення кількості соціальних проблем та соціально вразливих верств населення соціальне підприємництво стає все більш популярним механізмом ефективного подолання окреслених викликів. Соціальні підприємці розвивають національну економіку, сплачують податки до місцевих бюджетів та покривають соціальні потреби територіальної громади, зокрема створюють нові робочі місця, забезпечують гідні умови праці для людей з інвалідністю та інших незахищених груп населення. Наразі на території України налічується більше 1000 організацій, які за тими чи іншими ознаками можна відносити до категорії “соціальне підприємництво” [10, с. 11].

Органи державні влади різного рівня, діючий приватний сектор та громадські організації в сучасних умовах мають об'єднувати свої зусилля і потенціал для створенні сприятливого середовища, щоб отримувати мультиплікативний ефект від розвитку соціального підприємництва [11, с. 353]. Це пов'язано із тим, що соціальні підприємства, функціонуючи на стику економічного та соціального секторів, зустрічаються з низкою проблемних ситуацій і викликів, зокрема: порушенням розроблених логістичних ланцюгів, нестачею бюджетних фінансових ресурсів, відтоком кваліфікованих кадрів та зростанням соціальних потреб населення.

Війна України з росією кинула значний виклик усім інституційним утворенням держави, які забезпечували стійкість існування та подальший розвиток нашого суспільства [12, с. 56]. Умови війни породжують низку специфічних особливостей розвитку соціального підприємництва:

1) орієнтація на кризові соціальні потреби (забезпечення роботою внутрішньо переміщених осіб і людей з обмеженими здібностями, підтримка ветеранів, надання гуманітарних послуг тощо);

2) адаптація до змінених умов економічної реальності (скорочення традиційних ринків збуту, перебудова бізнес-моделей, розширення цифрових та дистанційних форматів роботи);

3) зміни у системі фінансування (зменшення інвестиційної привабливості бізнесу, необхідність залучення донорської міжнародної допомоги, зростання ролі грантових програм);

4) ризики та загрози (фізичне знищення підприємств, нестача сировини та кадрів, правова невизначеність у зв'язку з надзвичайним станом).

Як наслідок, в умовах військових дій такі підприємства здатні відігравати ключову роль у відновленні національної економіки та наданні соціальних послуг, що потребує ефективного державного регулювання та підтримки. Потрібно відзначити, що соціальні підприємства в умовах військової агресії зіштовхуються з цілою низкою складних викликів, які комплексно впливають на їхню господарську діяльність, розвиток та здатність забезпечувати соціальну місію (табл. 1).

З огляду на зазначені виклики, органи державної влади мають активізувати механізми під-

тримки розвитку соціального підприємництва, розширити програми фінансової допомоги, особливо міжнародної, та сприяти адаптації законодавства до умов військової агресії.

Держава застосовує різні управлінські інструменти для підтримки соціального підприємництва під час військової агресії. Однак їх ефективність є неоднорідною і залежить від масштабу, доступності та здатності соціальних підприємств скористатися запропонованими можливостями. Одним із ключових механізмів державної підтримки є фінансова допомога, яка має реалізовуватися через такі інструменти:

– надання державою і міжнародними організаціями грантових програм та субсидій (вони

Таблиця 1

Сутність та характеристика основних викликів щодо розвитку соціального підприємництва у період військової агресії

Вид викликів	Сутність викликів	Характеристика викликів
Економічні виклики	Втрати фінансових ресурсів:	скорочення доходів через зниження платоспроможності населення та зменшення попиту на товари та послуги
	Обмежений доступ до кредитування	банки та фінансові установи менш охоче кредитують бізнес у зоні бойових дій, що ускладнює залучення коштів для розвитку
	Зростання витрат на логістику та операційну діяльність:	руйнування транспортної інфраструктури та нестача сировини призводять до подорожчання виробництва та розповсюдження продукції
Фінансові та інвестиційні виклики	Зменшення грантової підтримки:	зміщення пріоритетів міжнародних організацій на гуманітарну допомогу та військові потреби
	Складність залучення інвесторів:	високий рівень ризиків робить соціальне підприємництво менш привабливим для вкладень
	Відсутність довгострокових стратегій фінансування:	підприємства змушені працювати в режимі короткострокових рішень без перспективного планування
Соціальні виклики	Зниження рівня зайнятості та кількості трудових ресурсів:	мобілізація, міграція та загибель працездатного населення зменшують кадровий потенціал соціальних підприємств
	Зміна потреб цільової аудиторії:	зростає попит на соціальні послуги для внутрішньо переміщених осіб, ветеранів, людей, що постраждали від війни
	Психологічний тиск на підприємців та працівників:	робота в умовах воєнної загрози викликає підвищений рівень стресу та вигорання
Інституційні виклики	Недостатність державної підтримки:	відсутність чітких програм фінансової допомоги, податкових пільг та стимулів для соціального підприємництва у кризових умовах
	Правова невизначеність:	непередбачувані зміни законодавства, труднощі з реєстрацією та ліцензуванням діяльності
	Відсутність координації між державними органами та громадським сектором:	складнощі у взаємодії з органами влади та міжнародними донорами
Фізичні та безпекові виклики	Ризик знищення підприємств:	обстріли, руйнування виробничих потужностей та офісів значно ускладнюють ведення діяльності
	Обмежений доступ до територій:	окупація, бойові дії або заміновані території унеможливають роботу на певних ринках
	Перебої з електричною енергією, постачанням води та зв'язком:	нестабільність інфраструктури ускладнює виробництво та реалізацію соціальних ініціатив

Джерело: сформовано автором

дозволяють покривати витрати на операційну діяльність та інноваційні проекти соціальних підприємств, проте доступ до таких програм обмежений бюрократичними процедурами та конкурсним відбором);

- податкові пільги для соціальних підприємств (наразі запроваджено деякі податкові стимули (наприклад, звільнення від сплати податків для підприємств, що працюють у зонах бойових дій), однак реалізація таких заходів ускладнена через нестабільність нормативно-правової бази та відсутність чітких механізмів контролю);

- державні гарантії за кредитами для соціальних підприємств (програми кредитування для соціальних підприємств існують, але є високі ризики та недостатня поінформованість обмежують їхню ефективність, а також банки часто неохоче видають кредити підприємствам у постраждалих регіонах);

- створення спеціальних фондів підтримки соціального підприємництва.

З метою подальшого розвитку соціального підприємництва важливо створювати інституційну підтримку на основі сприятливого нормативно-правового поля, що, передусім, включає:

- спрощення процедур реєстрації та звітності (незважаючи на те, що держава впроваджує заходи щодо спрощення реєстрації та звітності соціальних підприємств, проте зміни впроваджуються досить повільно, а нормативна база залишається недостатньо адаптованою до кризових умов);

- запровадження державних програм навчання та підготовки кадрів у кожному регіоні з високим рівнем координації із місцевими органами влади;

- вдосконалення законодавства щодо соціального підприємництва.

Також держава має забезпечувати інформаційно-консультативну підтримку, щоб сприяти розвитку соціального підприємництва шляхом створення консультативних центрів, організації бізнес-інкубаторів та розробки онлайн-платформ для підтримки соціальних підприємств.

Загалом потрібно відзначити, що ефективність наявних державних механізмів у сфері соціального підприємництва залишається дещо

обмеженою через такі чинники: недостатню координацію між державними органами та міжнародними донорами; складнощі в реалізації програм фінансової підтримки через високі ризики; відсутність системного моніторингу ефективності впроваджених заходів. Для покращення державної підтримки необхідно здійснити такі стратегічні заходи: запровадити спрощені механізми доступу до фінансування, удосконалити нормативно-правову базу з урахуванням реалій військового часу, створити єдину платформу для комунікації між державою, підприємцями та міжнародними організаціями. В умовах військової агресії необхідно розширювати можливості державного управління соціальним підприємництвом через адаптацію нормативно-правової бази до кризових умов, залучення міжнародної допомоги та інвесторів, а також створення спеціальних програм реінтеграції підприємств у постконфліктний період.

Висновки. Таким чином, державні механізми управління соціальним підприємництвом у період військової агресії мають бути спрямовані на фінансову, інституційну та інформаційну підтримку підприємств, що забезпечить їхню економічну стійкість і розвиток. Запропоновані стратегічні напрями вдосконалення державного регулювання сприятимуть підвищенню ефективності підтримки соціального підприємництва, посиленню його ролі у відновленні економіки та забезпеченні соціальної стабільності в умовах війни. Державні механізми регулювання та підтримки соціального підприємництва мають ґрунтуватися на комплексному підході, що органічно поєднує фінансові, правові, освітні та інституційні інструменти задля підвищення його ефективності та стійкості в умовах військової агресії.

Перспективи подальших досліджень потрібно зосередити на проведенні аналізу міжнародного досвіду щодо підтримки розвитку соціального підприємництва у зонах збройних конфліктів для адаптації найкращих практик в Україні, а також визначення ефективності державно-приватного партнерства у підтримці соціального підприємництва під час та після військових конфліктів.

Список літератури:

1. О.В. Климчук Специфіка формування та механізми регулювання ринку біопалива. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2015. № 2. С. 13–21. URL: <http://vsau.vin.ua/repository/getfile.php/16646.pdf>.
2. К. С. Шапошников, О. В. Покатаєва, А. П. Дука. Державне регулювання розвитку соціального підприємництва в національній економіці: актуальні проблеми сьогодення. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2022. № 3. С. 3–8. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-3-03-09>.

3. Дороніна О. А., Мазур Г. Ф., Климчук О. В., Якімова Н. С. Значення соціально-демографічного прогнозування в реалізації стратегії економічного розвитку. *Економіка та держава*. 2021. № 3. С. 14–17. DOI: 10.32702/2306-6806.2021.3.14. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/3_2021/4.pdf.
4. Самборська О.Ю., Климчук О.В. Негативний вплив війни на зайнятість та доходи українців. *Інноваційна економіка*. 2023. № 3 (95). С. 63–69. DOI: 10.37332/2309-1533.2023.3.8. URL: <https://surl.li/dzuunc>.
5. Ільченко В. Інновації в соціальному підприємництві як нестандартний погляд на проблеми. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2022. № 2 (125). С. 80–83. DOI: <https://doi.org/10.32840/1814-1161/2022-2-13>.
6. Климчук О.В. Сучасні процеси розвитку в Україні інформаційних систем і технологій в управлінні підприємствами. *Актуальні проблеми, пріоритетні напрямки та стратегії розвитку України: тези І Міжн. наук.-практ. онлайн-конф. Київ: ІТТА, 2021. С. 199–201. URL: <https://surl.li/ewzrfx>.*
7. Бойда С. Соціальне підприємництво як інструмент післявоєнної відбудови економіки України. *Економіка та суспільство*. 2023. № 58. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-58-25>.
8. Теслюк С., Демчук І. Розвиток соціального підприємництва в Україні в умовах воєнного стану. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2022. Том 4. № 32. С. 116–125. DOI: <https://doi.org/10.29038/2786-4618-2022-04-116-125>.
9. Корнецький А. Війна як каталізатор соціального підприємництва. *Бізнес школа УКУ*. 2022. URL: <https://surl.lu/xfwwbp>.
10. Валюс Л. Війна в Україні як каталізатор розвитку соціального підприємництва. *Трансформаційна економіка*. 2023 № 2 (02). С. 10–15. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8141/2023-2-2>.
11. Климчук О. В., Поворознюк С.П. Інноваційні засади формування державної політики у забезпеченні розвитку соціального підприємництва. *Наукові перспективи (Серія «Державне управління»)*. 2025. № 1 (55). С. 343–356. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-1\(55\)-343-356](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-1(55)-343-356).
12. Ларіна Н., Ларін С. Соціальне підприємництво та соціальна відповідальність як державні механізми захисту національних цінностей. *Аспекти публічного управління*. 2023. № 11 (4), С. 55–63. DOI: <https://doi.org/10.15421/152353>.

Povorozniuk S.P. STATE MECHANISMS FOR MANAGING THE DEVELOPMENT OF SOCIAL ENTREPRENEURSHIP IN THE CONTEXT OF MILITARY AGGRESSION IN UKRAINE

The article examines the role of state administration of social entrepreneurship in ensuring the economic and social sustainability of society in the context of military aggression. It is established that the development of social entrepreneurship in Ukraine is due to the intensive penetration of information systems and technologies into business structures, social and economic life, as well as the growing role of active participants in the national market in supporting socially vulnerable groups of the population and the appropriate solution of socially significant issues at various levels of government. The key challenges faced by social enterprises are identified, including the destruction of infrastructure, loss of markets, lack of financial resources, population mobility, and increased social needs. An analysis of state mechanisms to support social entrepreneurship, such as financial incentives, regulatory changes, and educational programs, was conducted. The gaps in the current system of state regulation are highlighted and strategic directions for its improvement are identified, including strengthening financial support, developing digital platforms for social enterprises, creating special legal regimes and intensifying international cooperation. The proposed strategic directions for improving state regulation will help to increase the effectiveness of support for social entrepreneurship, strengthen its role in economic recovery and ensure social stability in times of war. Government mechanisms for regulating and supporting social entrepreneurship should be based on a comprehensive approach that combines financial, legal, educational, and institutional tools to increase its effectiveness and sustainability in the face of military aggression. The necessity of developing long-term policies for the integration of social entrepreneurship into economic recovery after the end of hostilities is substantiated. Prospects for further research should focus on analyzing international experience in supporting the development of social entrepreneurship in armed conflict zones to adapt best practices in Ukraine, as well as determining the effectiveness of public-private partnerships in supporting social entrepreneurship during and after military conflicts.

Key words: state administration, social entrepreneurship, military aggression, state support mechanisms, financial assistance, legal regulation, international cooperation, economic sustainability.